

na pašo, polaga živini kake 3 do 4 tedne druga krma.

Sejmovi. Dne 8. januarija v Šmarji. Dne 10. januarija na Planini in v Beračah. Dne 11. januarija v Gradci.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Novo šolsko poslopje). Zadnjič sem obečal, da vam hočem dokazati s številkami, da je novi prostor primernejši, pa tudi cenejši za zgradbo šolskega poslopja. Stari prostor bi se moral navoziti tako visoko, kakor je okrajna cesta, namreč 70 centimetrov višje, kakor je zdaj. K temu je treba za dvorišče, za prostor med cesto in poslopjem, potem za prostor na pravi in na levi strani od poslopja, dalje odzaja za dvoriščem, za navažanje nadučiteljevega stanovanja in telovadnice, za vse tote prostore vkup 2298 kubičnih metrov zemlje. Eden kubičen meter pride na tri voze t. j. 6894 vozov ali „foring“. Eden voz ali ena foringa z nalaganjem in s planiranjem vred velja 40 kr. celo navažanje in planiranje pride tedaj na 2757 gold. 60 kr. Novi prostor, ki je odzaja za dva metra višje kakor spredaj, mora se splanirati in sicer 63 metrov v dolgosti in 51 metrov v širokosti t. j. 3213 kvadratnih metrov. Ako bi računili za eden kvadraten meter tudi 30 kr. kar pa je gotovo precej visoko, prišlo bi planiranje na 1285 gold. 20 kr. To pa hočemo prihraniti. Opeka (cigel) se bode namreč delala na novem prostoru ter se bode planiranje s tem vred zgodilo. Novi prostor pa velja 600 gold. in ako bi za cesto in pot porabili makar 1000 gold. prihranimo vendar na prostoru samem 2442 gold. 80 kr.! Idimo zdaj dalje. Na starem prostoru znaša fundament z velbom 880·2 kubičnih metrov. Na novem prostoru bodo pa kleti za dva decimetra nižje; s tem se prihrani 176 kubičnih metrov zidovja. Eden kubičen meter pa velja 7 gold. 30 kr. torej velja 176 kub. metrov zidovja 1284 gold. 80 kr. in to bomo prihranili samo pri kletéh! Preidimo k sobam ali izbam. Na starem prostoru bi morale biti 4 metre visoke, na novem bodo imele samo tri metre 80 centimetrov visokosti. Pri tem se prihrani v spodnjih sobah 39·6, v zgornjih 35·5, skupaj 75·2 kubičnih metrov, meter po 7 gold. 30 kr. kar znaša 548 gold. 96 kr. Pri kletih in sobah se torej prihrani 1833 gold. 76 kr. K temu še omenimo, da po načrtu ali planu treba k celemu poslopju 640.000 opek ali cigla, ki velja 8969 gold. Na starem prostoru zemlja ni za opeko, ker je vse močvirno; na novem pa se lahko vsa opeka napravi in pri tem se prihrani najmanjše 2000 gold. in to je tudi nekaj. Poglejmo si zdaj celi račun! Prihrani se tedaj pri prostoru samem 3442 gold.

80 kr. pri kletih in sobah 1833 gold. 76 kr. pri opeki 2000 gold. vsega vkup 6276 gold. 56 kr.! Mislimo, da smo jasno dokazali, da je naše delovanje pošteno in da v prvi vrsti gledamo na to, da olajšamo kolikor mogoče našim šolskim občinam težko breme in da jih obvarujemo nepotrebnih stroškov. Ob enem pa se trudimo, da postavimo poslopje, ki bode v duševni in telesni hasek naši deci in našim naslednikom. Prepričani smo, da se bodo enkrat, ko nas davno že več ne bo, hvaležno spominjali in rekli: Bog jim plati za njihovo skrb in za njihov trud!

Z Ribnice. (Nemškutarski pritisk in pa § 19.) Naš deželni zbor nam leto za letom naklada novih težav in bremen v obliki raznih postav. Takšni težavi ste nam novi postavi: o zavarovanji delavcev in pa okrajne bolniške blagajnice. Obe ste v svoje področje spravili tudi naše žagarje, kakor da bi delo v žagah bilo Bog ve, kako nevarno in zdravju škodljivo. Okrajne bol. blagajnice že delujejo obilno pol leta. pa v tem kratkem času smo se jih tu že do dobrega naveličali, to pa posebno gledé njene uprave. V Marenbergu ji je namreč vodja neki kolar Z., ki se šteje za Nemca od glave do pet, kar je v svojem dejanji nedavno pokazal. Ne samo da se v knjižice nemško-slovenske vpisuje vse nemški, opomini k vplačevanju so vsi nemški, še naznanila ali odpovedi doneskov za čas zime ne sprejme slovenski pisanih, kakor da bi se zavoljo njega moralo vse nemški učiti. Takšno naznanilo je pred kratkim vrnil z opombo, da ne more vsikdar iskati tolmača, ki bi mu jih razlagal. Smo pa morda mi krivi, da se on ni slovenski naučil? Ali naj si potem vsi kmetje iščejo tolmačev, da jim delajo nemška naznanila, to vse pa radi enega Nemca, ki je toliko neuljuden, da si na okr. bolniške stroške ne preskrbi pisarja slovenščine zmožnega! Če že sodnije in drugi c. kr. uradi sprejemajo in rešujejo slovanske vloge, ne verjamemo, da bi § 19 drž. zak. ne veljal tudi tu. Če se noče dotični naučiti ali vsaj dobiti slovenščine zmožnega tajnika, bolje je, da napravi prostor drugemu, ki bo to rad storil, saj slišimo, da oni trud ni slabo plačan, celo verujemo, da od vseh teh doneskov delalcev bo menda se več prijelo vodstva in pisarij, kakor pa bodo uživali jih bolni delalci. Pravično bi bilo, da bi okr. bol. blagajnice svoje račune dajale občinam na ogled, naj bi vsak kmet videl, kako se porabi od njega in delalcev vloženi denar. Gledé uradovanja pa bomo že storili potrebne korake, da bojo tudi vodstva bol. blagajnic morala slovenski znati.

Pogorski.

Iz Ljubljane. (Gledališče) je dandanes v navadi, ter ljudje vanj raje hodijo, kakor v cerkev in to ni ravno dobro znamenje, ako po-

mislimo, kaj se večkrat ondi vidi in sliši, namreč psovanje sv. vere in služabnikov božjih. No Slovenci se ravno s slovenskimi gledališči ne moremo ponašati, ker le redko kedaj se kaj slovenskega predstavlja. V Ljubljani n. pr. se Nemci skorej vsako večer šopirijo, med tem ko Slovenci samo po jedenkrat napravijo kako veselico v čitalnični dvorani, toraj se nam ni bati veliko, da bi se v tem oziru zelo okužili. Vendar nekaj imam v mislih, kar me je v beli Ljubljani zelo presenetilo. Na dan sv. Štefana zvečer so priredili v „Marijanišči“ „Božični oratorij“ z začetkom ob 5. uri in vstopnino 20 kr. s tem-le vspehom: 1. Hrepenenje po Izveličarju. 2. Ave Marija. 3. Rojstvo Kristusovo. 4. Pastirci pri jaslicah. 5. Sv. trije kralji. 6. Pobeg v Egipt. 7. Božična radost; z živimi podobami: Angelj se prikaže Cahariju v templji; Oznanjenje pr. D. Marije; Angelj oznani pastircem rojstvo Izveličarjevo; Pastirci pri jaslicah; Sv. trije kralji pred detetom Jezusom; Angelj se prikaže Jožefu v spanji; Sv. družina na pobegu v Egipt in blagoslavljajoči Jezušček, katerega angeljci molijo. Tako, takošnja gledališča bi naj verni in katoliški Slovenci obiskovali, jaz sem bil pri teh prizorih kar očaran. Božična veselica je bila v Marijanišču tudi dne 27. grudna, katere so se udeležili razun ogromno občinstva tudi mil. knezoškof dr. Jakob Misija ter imeli primerni govor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Novo leto začne se za naše ministre prav veselo, ker so skorej vsi prejeli od Nj. veličanstva visoko odlikovanje: grof Falkenhayn veliki križ Leopoldovega reda, grof Schönborn in grof Zaleski red železne krone 1. vrste, pl. Gautsch pa je postal baron in grof Welsersheimb ud gosposke hiše drž. zbora. — Grof Taaffe se pogaja sedaj z vso resnobo z Nemci in Čehi in je torej upanje, da pride k malu med njimi do sprave. Našim velikim Nemcem pa le-ta sprava ne bode po volji, ker ne bode ali bode potem še manj uzroka za njih upitje: glejte krivice, ki jih trpimo! — Na gornjem Štajarji dela se bojda poslej in najbolj za to, naj se ljudstvo ubrani judov, dokler jim še ni po polnem v pesti, kakor jim je že drugje. Nam pa se dozdeva, da se skriva v to oblačilo le stari — liberalizem. Ker ga ljudstvo sedaj pozna in ga nič več ne mara, zato obrne on plašč po vetru ter upije zoper jude, na tihem pa jim stiska prijazno roko, nič manj, kakor doslej. — Po Koroškem je sedaj huda zima, huja, kakor druga leta ter jim zamrzne že sem ter tje kako jezero, katero je doslej le radko zamrznilo. — V Beljaku si že snujó podružnico „Südmark“. No le-ti pa že lahko mečejo denarje skozi okno! — „Slov.

matica“ v Ljubljani razpisuje večje darilo za naj boljo slov. povest. — Gospóda na c. kr. pošti v Ljubljani ni posebno prijazna nasproti slov. jeziku ter ga ne kaže več na svojih uradnih pečatih. To je pa čudno! — V Gorici so si prišli sedaj že tudi Italijani navskriž, to pa za voljo nove železnice, tedaj za voljo reči, ki je še nimajo. — Novi dež. šolski nadzornik za Primorje, g. Lešanovsky, ne zna slovanski pa tudi ne hrvaški in vendar stopi na tako imenitno mesto! Kaj še čemo več! — Zmirom bolj se kaže, da je novi ces. namestnik v Trstu le na strani Italijanov in se ne izmeni nič veliko za slov. želje. To pa mu bode prej ali slej na škodo. — Prof. Spinčić se preseli iz Gorice v Poreč, ker je ud dež. odbora za Istro. — Kakor smo že rekli, tako vladna stranka v Zagrebu tudi v resnici ugovarja zoper mestne volitve in brž ko ne jej to obvelja. Tako pa bode potlej tudi mestni zastop pod klobukom madjaronov. — Več madjarskih mest, njim na čelu Buda-Pešt, izklíče Kossutha za čast. meščana in možu ostane potem državljanstvo. Nič vredna zvijača!

Vunanje države. V ponedeljek so sv. Oče v Rimu imenovali 5 novih škofov v Rusiji in je to dokaz, da sta se papež in ruski car že vendar-le pogodila gledé ruskih kat. cerkev. — Italija je sedaj, kar se tiče vlade, popolnem v rokah freimauerjev in zato so v njej vse nove postave v prvi vrsti zoper katol. cerkvo. Tako misli sedaj minister Crispi že zopet na novo, na tako, ki da vladi pravico prepovedati pastirske liste. — V Florenciji je zgorelo gledališče „kralj Umberto“ do tal. Za kralja to ni dobro znamenje. — Francoske republike predsednik, Sadit-Carnot, zatrjuje, da sedaj ni v Evropi vlade, ki misli na kako vojsko in torej tudi francoska ne išče druga, kakor miru. — Drž. zbor je razšel a ni prej ničesar storil, kakor da je zavrgel več volitev boulangistov. V tem pa sta bili vlada in zbor čudno edinih misli. Ali bo to še tako tudi pozneje? — Da Anglija ne pripozna najnovejše republike v Ameriki, Brazilije, to je sedaj gotove in tako ostane ta mlada hči freimauerska brž pri vseh vladah na cedilu. — Nemški kancelar, knez Bismark, bi rad tudi Bavarcem vzel lastno pošto, toda kakor se kaže, še mu je grozdje prekislo. — Pri ruski vladi so si gg. ministri prišli navskriž; g. minister za drž. finance jim se zdi preskop. To pa za-nj ravno ni graja. — V Rumuniji pa če sedanji drž. zbor celo na tožnjo klop déti prejšnje ministre, češ, da so predajali drž. posestva za slepo ceno in s tem prizadeli državi za več milijonov škode. To pa menda ni tako hudo bilo. — Bolgarija ima sedaj še precej miru in je to veliko, da tudi Rusija nima več toliko ugovarjati zoper sedanjega kneza, kateri je čisto zoper njeno voljo